

МАТЕМАТИКА КРОВА

Социјални статус припадника Војске Србије и Министарства одбране годинама је био веома лош и услед економске кризе у земљи није било начина да се постигну значајнији резултати на плану његовог побољшања. Ипак, последњих месеци, након доношења потребних системских закона, отворио се простор за решавање тог проблема, а резултати су већ видљиви. Уколико се позитиван тренд раста зарада настави и оствари дугорочни план стамбеног збрињавања, оружане снаге биће поново један од најпожељнијих послодавца у држави. У Сектору за људске ресурсе МО не сумњају у такав епилог.

Када је пре неколико месеци обелодањен план о побољшању животног стандарда у систему одбране, многи нису крили скепсу и неверицу. Обећано повећање плата током 2008. године, у просеку између 30 и 40 посто, звучало је скоро невероватно.

Недостатак нормативног оквира за озбиљније делање у том правцу везивао је руке Министарству одбране. Ипак, стручњаци Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе вредно су радили на нацртима нових правилника чекајући да кроз скупштинску процедуру прођу потребна акта. Пред сам крај зимског заседања прошле године Парламент је усвојио законе о Војсци и одбрани који су после дуго времена омогућили да се Министарство одбране формално препозна као равноправан члан Владе са својим обавезама и правима.

Већ са јануарском платом 2008. новчаници запослени у Војсци Србије и Министарству одбране били су пунији за неколико хиљада динара. Неки су добили више, неки мање, али готово да нема запосленог коме плата није већа у односу на крај прошле године. Како је најављено, политика раста зарада ће се наставити, а у завршној фази је и израда одрживог модела стамбеног збрињавања путем субвенционисаних кредита.

Објашњења досадашњих потеза, предстојећи кораци и перспектива унапређења социјалног статуса, били су неке од тема у разговору екипе магазина „Одбрана“ са људима из Сектора за људске ресурсе, односно Управе за кадрове чијим стручним тимом руководи пуковник Слађан Ђорђевић.

Пуковник Слађан Ђорђевић, начелник Управе за кадрове

■ КРАЈ УРАВНИЛОВКЕ

Посао Управе за Кадрове Сектора за људске ресурсе, како објашњава њен начелник пуковник Ђорђевић, у основи јесте брига о људима.

– Успешна изградња новог система управљања људским ресурсима, поред трансформације постојеће кадровске функције, захтева и низ реформских захвата. Израда стратешко-доктринарних и нормативних докумената, затим планова, програма, пројеката, уредби, правилника, упутстава и директива је посао са којим смо се ухватили у коштац и пре доношења за-

И ТАЊИРА

кона о Војсци и одбрани. Тај процес још траје, а људи у систему одбране већ осећају позитивне помаке – каже пуковник Ђорђевић.

Оно што највише занима све који су нашли ухлебљење радећи у Војсци и за Војску свакако је питање зарада и осталих новчаних принадлежности.

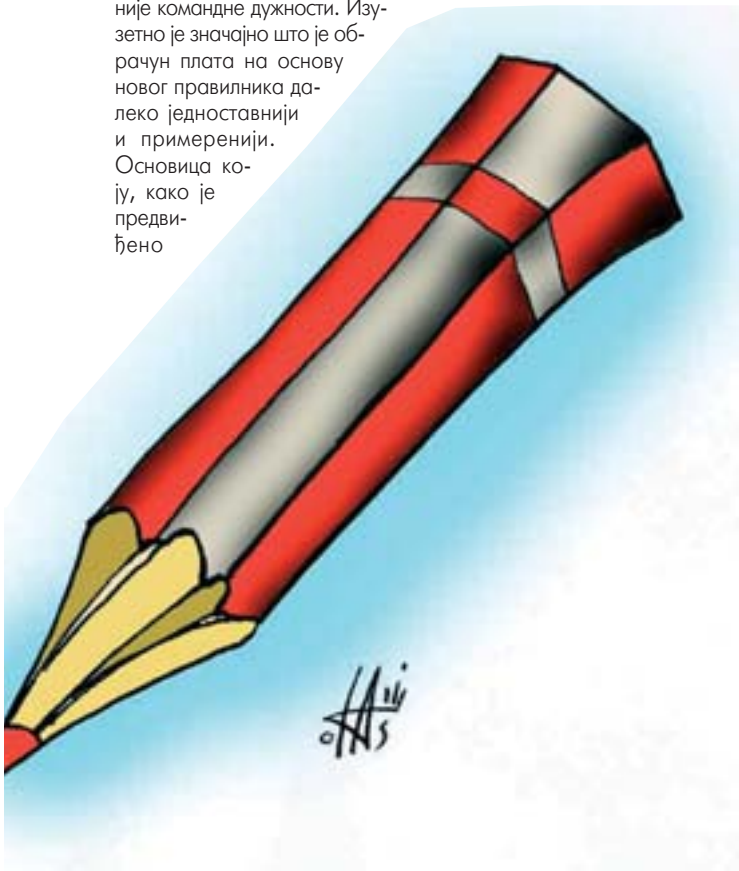
– Доношењем новог Правилника о платама створили смо претпоставке за осетно побољшање животног стандарда наших припадника колико год нам то дозвољавају планирана буџетска средства – истиче Ђорђевић. Он објашњава да су ти нормативи подешени тако да се, за разлику од претходног начина обрачуна зарада, адекватно вреднију одговорније и захтевније дужности

– Желели смо да укинемо такозвану „уровниловку“, односно принцип да људи истог чина примaju готово идентичне плате без обзира на тежину посла и одговорности које носе – наглашава Ђорђевић.

Начелник Одељења за статус и стандард Управе за кадрове пуковник Саша Трандафиловић и његови сарадници били су кључна карика у процесу израде новог правилника.

– Усклађивање зарада запослених у систему одбране на основу нових норматива са јануарском платом донело је повећање у просеку око 17,6 процената. При томе су зараде највише порасле професионалним војницима, то јест некадашњим војницима по уговору, и лицима који заузимају најодговорније командне дужности. Изузетно је значајно што је обрачун плата на основу новог правилника далеко једноставнији и примеренији.

Основица коју, како је предвиђено

Законом о Војсци, прописује Влада, једнака је за све. Она се множи са коефицијентом који има специфичну вредност за готово сваку дужност у ВС и МО. Специфични послови, који захтевају већа напрезања, одговорност и опасност адекватно су додатно валоризовани – објашњава пуковник Трандафиловић.

Иако постоји значајна разлика између најниже и навише плате, тај распон, како каже пуковник Трандафиловић, далеко је мањи од распона међу државним службеницима и намештеницима.

– Примера ради, однос највишег и најнижег коефицијента плате припадника Војске у који улази чин и положајна група је 4,48, што представља распон између разводника и генерала. Међу државним службеницима та разлика је један према девет, дакле двоструко већа – каже Трандафиловић. Према његовом мишљењу у таквим нормативима видљива је и социјална компонента.

Коментаришући малу разлику коефицијента према чиновима, начелник Управе за кадрове пуковник Слађан Ђорђевић каже да је то резултат још недовољно уређене кадровске пирамиде. Од дода-

СТУДЕНТИ ДОСТОЈАНСТВЕНО

„Плате“ студената Војне академије и ученика Војне гимназије до недавно биле су веома ниске. Годинама су војни питомци били два копља иза колега из сродних полицијских школа. Одлуком министра одбране будући официри имају далеко пристojнији „чепарац“.

Примера ради – плата студента прве године Војне академије износи 6.509 динара, док њихове колеге завршних година месечно добију 10.426 динара, а поменуто повећање од 10,29 посто ни њих неће заобићи.

је да је правилник ипак флексибиљан и пружа широк спектар могућности што ће посебно доћи до изражаја након доношења нових организационих докумената.

– У свим војскама света уобичајено је да се плате међу војним лицима различитих чинова битније разликују. Такве разлике ће с временом бити успостављене и код нас заједно са кадровском пирамидом која подразумева и знатно мањи број виших чинова у односу на ниже – наглашава Ђорђевић.

■ ПОМИРЕЊЕ РЕАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ

Лични доходи запослених у систему одбране са уплатом почетком маја биће већи за 10,29 посто. Тиме ће, како кажу челни људи Управе за кадрове, плате у односу на децембар бити веће у просеку за 30 процената. Са повишицом која се очекује крајем лета, обећање о укупном расту зарада у 2008. требало би у потпуности да се испуни.

Постојала је и недоумица у вези са основицом по којој су се обрачунавале зараде до марта ове године. Како објашњава пуковник Ђорђевић, Влада је на седници 17. јануара 2008. утврдила основицу (20.128 динара нето) на основу последњих познатих података Републичког завода за статистику о просечној месечној заради по запосленом у привреди Републике Србије (саопштење од 20. децембра 2007). Иако је у децембру 2008. дошло до раста просечне зараде, обрачунска основица за плате у Војсци није могла бити промењена, јер ти подаци нису били објављени у тренутку када је Влада донела такву одлуку.

На седници Владе 3. априла утврђена је нова (априлска) основица у бруто износу од 31.669,04 динара, односно 22.200 динара нето. Пуковник Ђорђевић наглашава да је тиме прескочен законски минимум од 75 посто просечне зараде у привреди за преко 1.000 динара.

Још један веома битан документ који је потекао из Сектора за људске ресурсе јесте Правилник о накнади путних и других трошкова у Војсци Србије. Заједно са доношењем новог правилника накнада дела трошкова за закуп стана (некадашњи УТС) повећана је за око 10 посто, па износ бода од марта 2008. износи 18,44 динара. Како сазнајемо, додаци према новом обрачуну и корективне

разлике биће уплаћене са априлским зарадама.

Нови Правилник о накнади путних и других трошкова, који је усвојила Влада Србије, предвиђа и могућност да се накнада дела трошкова за закуп стана преведе у „накнаду трошкова за решавање стамбеног питања“ уколико се професионални припадник Војске одлучи да своје стамбено питање трајно реши путем кредита, а не према прописима о стамбеном збрињавању у ВС. Право на такву врсту накнаде, увећане за 10 процената, задржавало би се до отплате кредита, али не дуже од 240 месеци. Како кажу надлежни у Управи за кадрове, прецизна упутства о таквом моделу кредитирања ускоро би требало да буду готова и достављена свим запосленима.

Још једна добра вест за војна лица требало би да буде одлука о накнади за дежурство у висини половине дневнице за службено путовање. Иако је било предлога да се таква врста накнаде исплаћује према проценту од зараде, за дежурства ће сви, од разводника до генерала, добијати исто. Према висини дневнице за службено путовање за април која износи 2.034, накнада за дан дежурства износила би преко 1.000 динара.

Стамбено збрињавање већ скоро две деценије је ракрана система одбране. У односу на период када је војна станоградња цветала, годишњи број припадника Војске којима се додели стан данас је далеко мањи. Ипак, и поред тога, на основу ранг листа Одељења за стамбене послове Управе за кадрове, одређен број лица реши питање крова над главом.

Како објашњава пуковник Слађан Ђорђевић, систем већ дуго има проблема са правилницима који су омогућавали са се „одрицањем од права на утврђену структуру“ и „учешћа личним средствима“ ранг листе мењају преко ноћи.

– Постоји мноштво примера у којима су се људи одрицали од неколико квадрата стамбеног простора да би доспели на другу ранг листу и на тај начин „истиснули“ некога ко такву могућност није имао. Слично се дешавало и са онима који су новчаним учешћем стицали предност – каже Ђорђевић. Он објашњава да је у таквим условима, нарочито пред поделу станова, долазило до промене редоследа на ранг листама у последњем моменту, а

ГОВОРНИ АУТОМАТ

Док измене Правилника о стамбеном збрињавању не ступе на снагу, стамбени интересенти се преко говорног аутомата могу информисати о месту на ранг листи и броју бодова које ће имати по ступању на снагу тих измена.

Коначне ранг листе биће завршене до краја месеца. Оне се за разлику од досадашње праксе неће мењати „преко ноћи“ путем одрицања од права на утврђену структуру и учешћа личним средствима и биће јавно доступне свим активним и пензионисаним припадницима МО и Војске.

РЕГРЕС И ТОПЛИ ОБРОК

Плате професионалних војних лица утврђене су Законом о Војсци Србије који не прописује право на регрес и топли оброк. На сличан начин утврђене су и плате државних службеника и намештеника који такође не добијају поменуте принадлежности. Закон о раду предвиђа исплаћивање накнаде за регрес и топли оброк једино „ако законом није другачије одређено“.

Надлежни у Сектору за људске ресурсе МО кажу да уколико би се ти додаци утврдили законом, плате би за толико морале бити мање, будући да су буџетска средства за ту намену ограничена. Такође, било би дискутабилно да ли би се та примања урачунавала у пензијски основ или не.

рике“ одрицања и учествовања сопственим новцем и постигнуто да ранг листе за доделу станова буду јавне, увек доступне и стабилне. Оне ће се, како је најављено, ажурирати и достављати организацијским целинама и заинтересованим војним пензионери-ма.

Кораци којима се иде ка економски стабилнијем, извеснијем и достојнијем животу запослених у систему одбране, можда изгледају ситни, али неспорно усмерени ка правом циљу. Године занемаривања није лако надоместити. Надлежни у Сектору за људске ресурсе Министарства одбране и Управи за кадрове, како кажу, разумеју незадовољство одређеног броја људи, али чврсто верују да ће таквих мишљења с временом бити све мање. ■

Александар ПЕТРОВИЋ